

## PRESUDA SUDA

10. prosinca 1968.

U predmetu 7/68,

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA, koju zastupa njezin pravni savjetnik Armando Toledano, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u uredu njezinog pravnog savjetnika Émilea Reutera, 4, boulevard Royal,

tužitelj,

protiv

TALIJANSKE REPUBLIKE, koju zastupa Adolfo Maresca, opunomoćeni ministar, u svojstvu agenta, uz asistenciju Pietra Peronacija, zamjenika državnog odvjetnika, s izabranom adresom za dostavu u veleposlanstvu Italije u Luxembourg,

tuženika,

povodom zahtjeva za utvrđenje da je Talijanska Republika, time što je nakon 1. siječnja 1962. nastavila naplaćivati progresivnu pristojbu iz Zakona br. 1089 od 1. lipnja 1939. pri izvozu predmeta umjetničke, povijesne, arheološke ili etnografske vrijednosti u druge države članice Zajednice, povrijedila obveze koje ima na temelju članka 16. Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice,

### SUD

u sastavu: R. Lecourt, predsjednik, A. Trabucchi i J. Mertens de Wilmars, predsjednici vijeća, A. M. Donner, W. Strauß, R. Monaco i P. Pescatore (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: J. Gant,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

### Presudu

Komisija je na temelju članka 169. Ugovora podnijela tužbu radi utvrđenja da je Talijanska Republika, time što je nakon 1. siječnja 1962. nastavila naplaćivati progresivnu pristojbu iz članka 37. Zakona br. 1089 od 1. lipnja 1939. pri izvozu

predmeta umjetničke, povijesne, arheološke ili etnografske vrijednosti u druge države članice Zajednice, povrijedila obveze koje ima na temelju članka 16. Ugovora o osnivanje Europske ekonomske zajednice.

#### A – Dopuštenost

Tuženik, koji dovodi u sumnju dopuštenost tužbe, tvrdi da Komisija, pokrenuvši postupak pred Sudom u trenutku raspuštanja talijanskog parlamenta, koji je pokrenuo prijedlog za izmjenu sporne odredbe, nije poštovala obveze koje članak 2. Ugovora nalaže institucijama Zajednice, a to je „promicati širom Zajednice skladan razvoj gospodarskih djelatnosti” [neslužbeni prijevod].

U skladu s člankom 169. Ugovora Komisija odlučuje o trenutku podnošenja tužbe pred Sudom, dok razlozi njezine odluke ne mogu utjecati na dopuštenost tužbe, koja podliježe samo objektivnim pravilima.

Pokretanju tužbe od strane Komisije u ovom je slučaju prethodila dugotrajna razmjena stajališta s talijanskom vladom, koja je započela prije isteka druge faze prijelaznog razdoblja, kako bi se talijanska nadležna tijela navelo da učine sve što je potrebno za izmjenu odredaba koje je Komisija osporavala.

Tužba je stoga dopuštena.

#### B – Meritum

##### 1. Područje primjene sporne pristojbe

Komisija svoju tužbu temelji na članku 16. Ugovora jer smatra da se na predmete umjetničke, povijesne, arheološke ili etnografske vrijednosti, koji su predmet talijanskog Zakona br. 1089 od 1. lipnja 1939., primjenjuju odredbe o carinskoj uniji. Tuženik osporava takvo stajalište i tvrdi da dotični predmeti nisu „potrošna roba ili predmeti za opću uporabu” te stoga za njih ne vrijede odredbe Ugovora koje se primjenjuju na „uobičajenu trgovačku robu”. Zbog tog razloga ne ulaze u područje primjene članka 16. Ugovora.

U skladu s člankom 9. Ugovora Zajednica se temelji na carinskoj uniji „koja obuhvaća cjelokupnu trgovinu robom” [neslužbeni prijevod]. U smislu te odredbe, robom se smatraju proizvodi kojima je moguće pripisati novčanu vrijednost te koji, kao takvi, mogu biti predmet trgovine. Proizvodi koji su predmet talijanskog zakona, bez obzira na to što se razlikuju od drugih vrsta robe, s njima ipak dijele zajedničku karakteristiku, a to je da ih je moguće izraziti u novcu i da mogu biti predmet trgovine. To je stajalište u skladu sa samom strukturom talijanskog zakona kojim se sporna pristojba određuje s obzirom na vrijednost dotičnih proizvoda.

Iz gore navedenog proizlazi da za tu robu vrijede pravila zajedničkog tržišta, osim izuzeća izričito predviđenih Ugovorom.

##### 2. Ocjena sporne pristojbe s obzirom na članak 16. Ugovora

Komisija smatra da sporna pristojba predstavlja davanje s istovrsnim učinkom kao izvozna carina te ju je stoga potrebno ukinuti u skladu s člankom 16. Ugovora, najkasnije do kraja prve faze zajedničkog tržišta, a to je od 1. siječnja 1962. Tuženik osporava takvu ocjenu sporne pristojbe budući da ona ima svoju posebnu svrhu, a to je zaštita i očuvanje umjetničke, povijesne i arheološke baštine na nacionalnom teritoriju. Zbog toga ta pristojba ustvari nije porezne prirode i njezin je doprinos u proračunu zanemariv.

Članak 16. Ugovora zabranjuje, u trgovini između država članica, naplatu bilo kakvih izvoznih carina i davanja s istovrsnim učinkom, što znači bilo kakvih davanja koja mijenjajući cijenu izvezene robe imaju isti ograničavajući učinak na njezin slobodni protok kao i carina. Ta odredba ne čini nikakvu razliku u pogledu cilja koji se želi postići naplatom carina i davanja, čije se ukidanje njome zahtijeva.

Pojam oporezivanja na kojem tuženik ovdje temelji svoju argumentaciju nije potrebno analizirati jer odredbe odjeljka Ugovora o ukidanju carina među državama članicama isključuju zadržavanje carina i davanja s istovrsnim učinkom, ne čineći pritom razliku između onih koja su porezne prirode i onih koja to nisu.

Sporna pristojba obuhvaćena je člankom 16. zbog toga što je izvoz predmetne robe otežan novčanim opterećenjem koje utječe na cijenu izvezene robe.

### *3. Ocjena sporne pristojbe s obzirom na članak 36. Ugovora*

Tuženik se poziva na članak 36. Ugovora koji dozvoljava ograničenja izvoza koja su, kao u ovom predmetu, opravdana razlozima zaštite nacionalnog blaga umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti. Uzimajući u obzir njezin predmet, opseg i učinke, na spornu se pristojbu više odnose mjere ograničavanja koje dozvoljava članak 36. nego odredbe Ugovora o davanjima koja imaju istovrstan učinak kao carine.

Razlike u mišljenju između Komisije i talijanske vlade ne odnose se stoga na cilj nego na odabir sredstava. Što se tiče odabira sredstava, talijanska tijela dala su prednost pristojbi koja ne bi toliko ometala funkcioniranje zajedničkog tržišta kao primjena zabrana ili ograničenja izvoza.

Članak 36. Ugovora predviđa da „odredbe članaka 30. do 34. ne isključuju zabrane ili ograničenja [...], izvoza [...], koji su opravdani razlozima [...] zaštite nacionalnog blaga umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti” [neslužbeni prijevod]. Ta odredba, zbog mjesta na kojem se nalazi te zbog izričitog upućivanja na članke 30. do 34., potpada u poglavlje o ukidanju količinskih ograničenja među državama članicama. Predmet tog poglavlja su intervencije država u trgovini unutar Zajednice s pomoću mjera koje, ovisno o slučaju, imaju značajke potpune ili djelomične zabrane uvoza, izvoza ili provoza. Članak 36. se jasno i isključivo poziva na te mjere, što proizlazi iz uporabe riječi „zabrane ili ograničenja”. Dotične zabrane ili ograničenja po svojoj se prirodi jasno razlikuju od carina i sličnih davanja koja utječu na ekonomske uvjete uvoza ili izvoza, ali ne ograničavaju slobodu odlučivanja gospodarskih subjekata.

Odredbe glave I. drugog dijela Ugovora uvode temeljno pravilo uklanjanja svih prepreka slobodnom kretanju robe među državama članicama ukidanjem, s jedne

strane, carina i davanja s istovrsnim učinkom i, s druge strane, količinskih ograničenja i mjera s istovrsnim učinkom. Iznimke od ovog temeljnog pravila valja strogo tumačiti.

Slijedom toga te s obzirom na razlike između mjera iz članka 16. i onih iz članka 36., izuzeće predviđeno u potonjoj odredbi nije moguće primijeniti na mjere koje ne ulaze u okvir zabrana iz poglavlja o uklanjanju količinskih ograničenja među državama članicama.

Konačno, to što se navedene odredbe članka 36. ne odnose na carine i davanja s istovrsnim učinkom objašnjeno je činjenicom da takve mjere samo otežavaju izvoz dotičnih proizvoda, bez da osiguravaju ostvarenje cilja navedenog u tom članku, a to je zaštita umjetničke, povijesne ili arheološke baštine.

Kako bi se mogle pozvati na članak 36., države članice moraju poštovati ograničenja koja se njime propisuju kako u pogledu zadanog cilja tako i u pogledu prirode sredstava za njegovo postizanje.

Sporna pristojba, koja ne ulazi u okvir definiran člankom 36., stoga nije spojiva s odredbama Ugovora.

C – Troškovi

U skladu s člankom 69. stavkom 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove.

Tuženik nije uspio u svojem zahtjevu.

Slijedom navedenog,

uzimajući u obzir postupovne akte,

nakon saslušanja izvještaja suca izvjestitelja,

saslušavši usmena očitovanja stranaka,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegove članke 2., 3.a, 5., 9., 16., 36., 169. i 171.,

uzimajući u obzir Protokol o Statutu Suda Europske ekonomske zajednice i

uzimajući u obzir Poslovnik Suda Europskih zajednica,

SUD,

odbacujući sve druge opširnije ili suprotne zahtjeve, proglašava i presuđuje:

**1. Tužba je dopuštena.**

2. **Talijanska Republika povrijedila je obveze koje ima na temelju članka 16. Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice time što je nakon 1. siječnja 1962. nastavila naplaćivati progresivnu pristojbu iz članka 37. Zakona br. 1089 od 1. lipnja 1939. pri izvozu predmeta umjetničke, povijesne, arheološke ili etnografske vrijednosti u druge države članice Zajednice.**
3. **Tuženiku se nalaže snošenje troškova.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg u 10. prosinca 1968.

[Potpisi]

RADNI PRIJEVOD